

1.5 - Дастгоҳли рангтасвир

Бу ном Мольберт «станогии»дан олинган. Бундан ташқари, рангтасвир санъати асарлари ўз вазифасига қараб *дастгоҳли рангтасвир, маҳобатли рангтасвир, декоратив, театр безаги рангтасвири, кино безаги рангтасвири* ва *миниатюра* турларидан иборат.

б – расм. “Яна икки олдинг-ми” картинаси.

Дастгоҳли рангтасвир дастгоҳда бўёқлар ёрдамида матога, левкасга мавзули композиция асосида яратилади. Унинг мавзуси ва мазмунини бадиий фикрнинг улуғворлиги белгилайди; унда турли жанрларда бажарилиб муҳим воқеалар акс эттирилиб кўргазма ва музейлар учун мукамал қилиб ишланади.

7 – расм. Миниатюра.

Шунингдек, ўткинчи тарихий мавзу ва халқ ҳаётидаги томошобинни руҳлантирадиган муҳим воқеалар тасвирланади.

Дастгоҳли рангтасвир санъати композициясининг аниқлиги, пухталиги, колоритининг умумлашмаллиги, композициясини мукаммаллиги билан фарқланади.

Миниатюра рангтасвир санъати бизнингча нафис ишланганлиги, кичиклиги билан фарқ қилади. Аммо унинг номи кичиклиги ва нафислигидан эмас, балки, қадим

замонда — қўлёзма китоблардаги бош ҳарфлар бўяладиган қизил бўёқдан олинган. Миниатюрочи рассомларнинг тасвирлайдиган асосий объекти портрет ҳисобланган¹. (6,7 - расм).

Рассомлар ишлатадиган воситалар ва ашёлар жиҳатидан рангтасвир санъати техник жиҳатдан мой бўёқли рангтасвир санъатига (*бунда бўёқларни қовиштирадиган нарса турли мойлардир*) шунингдек темпер ва акрил бўёқ билан ҳам ишланади.

Бу ашёлар ишланаётганда тасвирланадиган қиёфанинг ҳажмий шаклини, воқеани очиқ бериш кўзда тутилади.

¹ Низомий “Хамса”сига ишланган расмлар. “Фан” Т.;1985.